

прогнозування, бізнес-проекування. Саме розробці і управлінню бізнес-проектами в даному випадку не приділяється достатньо уваги. Залучивши зарубіжний досвід провідних країн світу, успішних компаній, господарств де управлінню бізнес-проектами приділяється висока увага, без яких неможливе функціонування підприємства, дозволить вирішити дану проблему.

Тенденції сучасного розвитку економічної ситуації в Україні характеризується високим динамізмом, активізацією структурних зрушень на користь сфери послуг та загостренням конкурентної боротьби. Усі ці процеси, що відбуваються в зовнішньому середовищі підприємства набувають ознак комплектності, взаємодоповнюваності, ці явища та процеси обумовлюють необхідність пошуку нових методів управління, яким є і бізнес-проекування.

Глобалізація і прискорений інформаційний потік спричиняють необхідність постійних змін в організації і вимагають, щоб управлінські рішення були частішими і швидшими. Емпіричні факти показують, що компанії досягають значно кращих результатів через проектний підхід, ніж через традиційні методи. Управління бізнес-проектами перетворюється на конкурентну перевагу організації, що, в свою чергу, формує на ринку потребу у фахівцях з проектного менеджменту.

1. Ноздріна Л.В., Яцук В.І., Полотай О.І. Управління проектами: Підручник/За аг. ред. Л.В. Ноздріної. – К.: Центр учбової літератури, 2010.

УДК 330.322:332.1

М.А. РУБІШ

кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту
та управління економічними процесами,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЕКТИ В ЕКОНОМІЦІ РЕГІОНУ

Інвестиційні проекти на сучасному етапі розвитку регіону є одним із пріоритетних напрямків транскордонного співробітництва, основним завданням яких є розвиток і покращення стану соціально-економічних зв'язків на суміжних територіях.

За європейським та національним досвідом проекти транскордонного співробітництва можуть мати наступний характер:

- вишукувальні та науково-дослідні роботи з визначення наявних транскордонних проблем, необхідного кола суб'єктів, учасників і конкретних цільових груп для здійснення відповідних локальних, національних і спільних дій, їх співфінансування, нормативно-правового та інформаційно-методичного забезпечення і ресурсів, необхідних для розв'язання цих проблем з урахуванням інтересів інших країн і регіонів;

- вихідні навчальні та інфраструктурні проекти, головним завданням яких є залучення національного і європейського досвіду та визначення кращих доступних технологій, підготовка необхідних техніко-економічних обґрунтувань і стратегічної екологічної та ресурсної оцінки, створення вихідної інфраструктури для подальшої реалізації інноваційно-інвестиційних проектів та/або спільного розв'язання транскордонних соціальних проблем із залученням фахової і суспільної громадськості та отримання широкої підтримки різними верствами населення;

- пілотно-демонстраційні проекти, що дозволяють безпосередньо опрацьовувати нові спільні рішення і механізми взаємодії (включаючи співфінансування) суб'єктів, учасників та відповідних цільових груп щодо інтеграції та сталого регіонального розвитку для подальшого поширення цих напрацювань відповідно до головних пріоритетів;

- інноваційно-інвестиційні проекти з трансрегіонального сталого соціально-економічного і просторового розвитку та безпеки зі співфінансуванням таких проектів місцевими, регіональними і національними бюджетними джерелами, коштами Структурних фондів ЄС і пільгових кредитів відповідних європейських і міжнародних структур та приватного капіталу[1].

Більшість прикордонних територій намагаються створювати прямі економічні, торгівельні, культурні зв'язки, з адміністративно-територіальними одиницями сусідніх держав. Закарпатська область не є винятком, адміністрацією області постійно здійснюються різні заходи з метою впровадження інвестиційних проектів які передбачають значну частину іноземного інвестування в різних сферах економіки регіону зокрема: науки та освіти, охорони здоров'я, туризму та рекреації, комунального господарства, транспорту, логістики та розбудова інфраструктури. Закарпатська область має всі можливості для того, щоб стати регіональним центром зовнішньоекономічної діяльності України – центром зовнішньої торгівлі та іноземних інвестицій. Передумовами для активізації зовнішньоекономічної співпраці є етнічна близькість населення прикордонних територій України та суміжних країн-членів ЄС на які припадає більше 60% експорту та 25% зовнішньоторговельних операцій Закарпаття і які є головними партнерами у зовнішньоекономічному, інвестиційному та транскордонному співробітництві регіону.

Закарпатська область є одним з найактивніших учасників транскордонного співробітництва в Україні, протягом 2007-20013 років в межах області було реалізовано цілий ряд успішних інвестиційних проектів за підтримки ЄС в межах усіх програм сусідства які діяли на той період. На сучасному етапі транскордонного співробітництва Україна – ЄС Закарпаття має можливість брати участь у трьох нових масштабних програмах.

Перша – «Польща-Білорусь-Україна 2014-2020» (PL-BY-UA). У рамках аналогічної програми, яка діяла в попередні роки, реалізовано в Ужгороді проект реставрації пам'ятки історії та архітектури «Совине гніздо». Зараз програма передбачає загальне фінансування на 116 мільйонів євро. На сприяння місцевій культурі та збереженню історичної спадщини – 14,84 млн. євро; підвищення доступності регіонів, розвиток міцного та стійкого до кліматичних впливів транспорту, комунікаційних мереж і систем – 28,32 млн. євро; спільні виклики в галузі захисту і безпеки -14.53 млн. євро; сприяння управлінню кордонами та управлінню безпекою, мобільністю та міграцією - 23,79 млн. євро.

Друга програма – «Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна-2014-2020» (HU-SK-RO-UA). У ній значний акцент робиться на проектах для довкілля, здоров'я людей. Спільний технічний секретаріат знаходить в Будапешті, закріплений за офісом прем'єр-міністра Угорщини.

Третя Програма – Румунія-Молдова-Україна-2014-2020 (RO-MD-UA) зорієнтована на програми в освіті, доступ до якісної медичної допомоги, розвиток транспортної прикордонної інфраструктури, запобігання надзвичайним ситуаціям та боротьбу з організованою злочинністю. Малі проекти за цією програмою передбачають фінансування у розмірі до мільйона євро, великі – на понад мільйон[2].

У 2016 році реалізовано та продовжується реалізація 15 спільних інвестиційних проектів у соціальній сфері Закарпаття загальною вартістю понад 14 млн грн. Крім того, торік, враховуючи важкі наслідки буревію в ряді районів Закарпаття, край Височина додатково виділив 1 млн чеських крон на подолання наслідків стихії. Також придбано обладнання для еколого-натуралістичного центру у с. Лазещина Рахівського району, комп'ютерне обладнання для кафедри богемістики УжНУ, профінансовано участь студентів у Літній журналістській школі та ін [3].

Закарпатська область має всі умови і можливості для реалізації спільних проектів транскордонного співробітництва, зацікавлення потенційних іноземних інвесторів та забезпечення високих темпів економічного зростання регіону.

1. Про Методичні рекомендації щодо підтримки проектів транскордонного співробітництва на національному та регіональному рівнях [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.zakon-i-normativ.info/index.php/component/lica/?href=0&view=text&base=1&id=493497&menu=621172>. 2. Транскордонне співробітництво: Закарпаття може взяти участь у трьох масштабних програмах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.khustnews.in.ua/novini/khustschina/susplstvo/9234-transkordonne-svprobtnictvo-zakarpattya-mozhe-vzyati-uchast-u-troh-masshtabnih-programah-foto.html>. 3. Закарпаття та Височина обговорили інвестиційні проекти у рамках співпраці на 2017 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakarpattya-rada.gov.ua/zakarpattya-ta-vysochyna-obhovoryly-investytsijni-proekty-u-ramkah-spivpratsi-na-2017-rik/>

УДК 330.117

Р.М. СТРЕЛЬНИКОВ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, фінансів і економічної безпеки,

М.А. БАТУШАНСЬКИЙ

магістр,
Донецький національний технічний університет, м. Покровськ, Україна

СОЦІАЛЬНА СКЛАДОВА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ДЕРЖАВНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Сенс інвестора априорі укладається в одержанні певної вигоди. З погляду господарюючих суб'єктів такою вигодою є можливість у майбутньому одержати додатковий дохід, виражений у грошовому еквіваленті. Але не всі інвестиційні проекти своєю кінцевою метою ставлять одержання фінансової вигоди. Досить велика кількість інвестицій здійснюються в екологічній, освітній, науковій, соціальній та інших сферах діяльності. «На виході», при таких інвестиціях, інвестор *бажає* одержати не грошовий дохід, а поліпшення певних якісних показників.

Державні інвестиційні програми покликані, насамперед, поліпшити рівень життя громадян певної територіальної громади або поліпшити якість середовища проживання жителів певного регіону. У такому випадку не можна говорити про можливість розрахувати економічний ефект від інвестицій, оскільки основним завданням виступає одержання якісних результатів, виражених в абстрактних і відносних показниках (поліпшення здоров'я, збільшення тривалості життя, ріст соціальних стандартів та ін.).

Питання впливу інституціональних факторів на інвестиційну діяльність держави розглянуті в працях В.Р. Купчак, Т.Г. Затонацька, О.А. Шиманська, А.А. Карпович, В.В. Самсонова, Н.Ю. Шевченко, О.А. Шакіна, О.П. Цюпата ін. У той же час, соціальна складова результатів державної інвестиційної діяльності, все ще вимагають детального аналізу і розробки єдиної методики для визначення їх ефективності реалізації.

Так, наприклад, В.Р. Купчак у своїй роботі [1] вказує, що «стратегічна мета економіки України – гарантувати стабільність розвитку на базі створення високоефективної соціально-орієнтованої економіки усіх регіонів, яка забезпечить високий рівень життя населення, мотивацію до трудової і підприємницької діяльності, умови рівноправного партнерства у світовому економічному співтоваристві» [1, с.1].

Також необхідно підкреслити, що розробка державних інвестиційних програм не може охоплювати всі верстви населення, усі регіони та усі сфери діяльності. Відповідно,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>